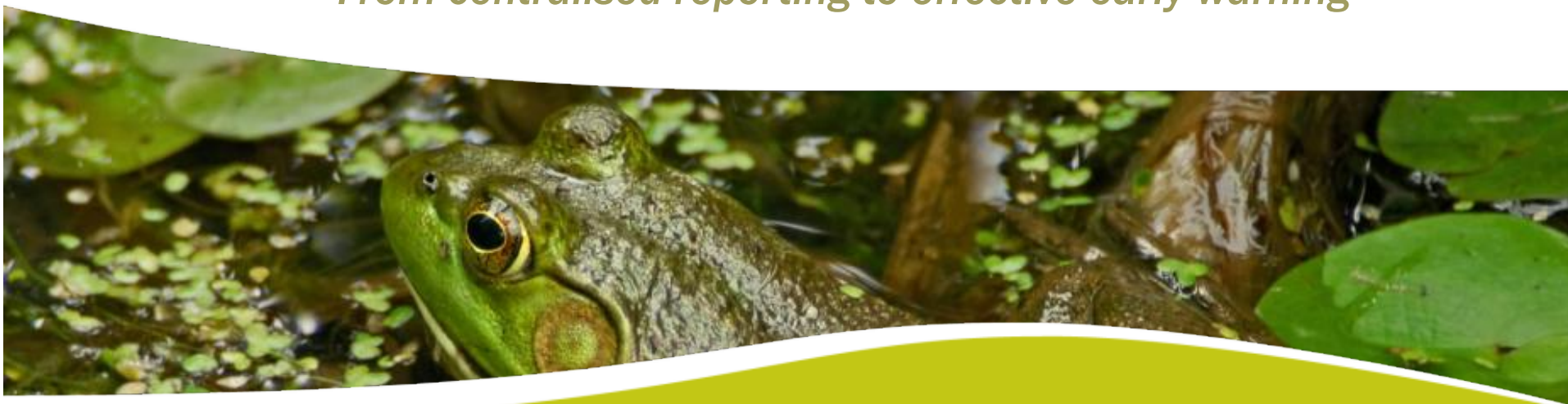

Waarnemingen.be as an early-detection tool

From centralised reporting to effective early warning

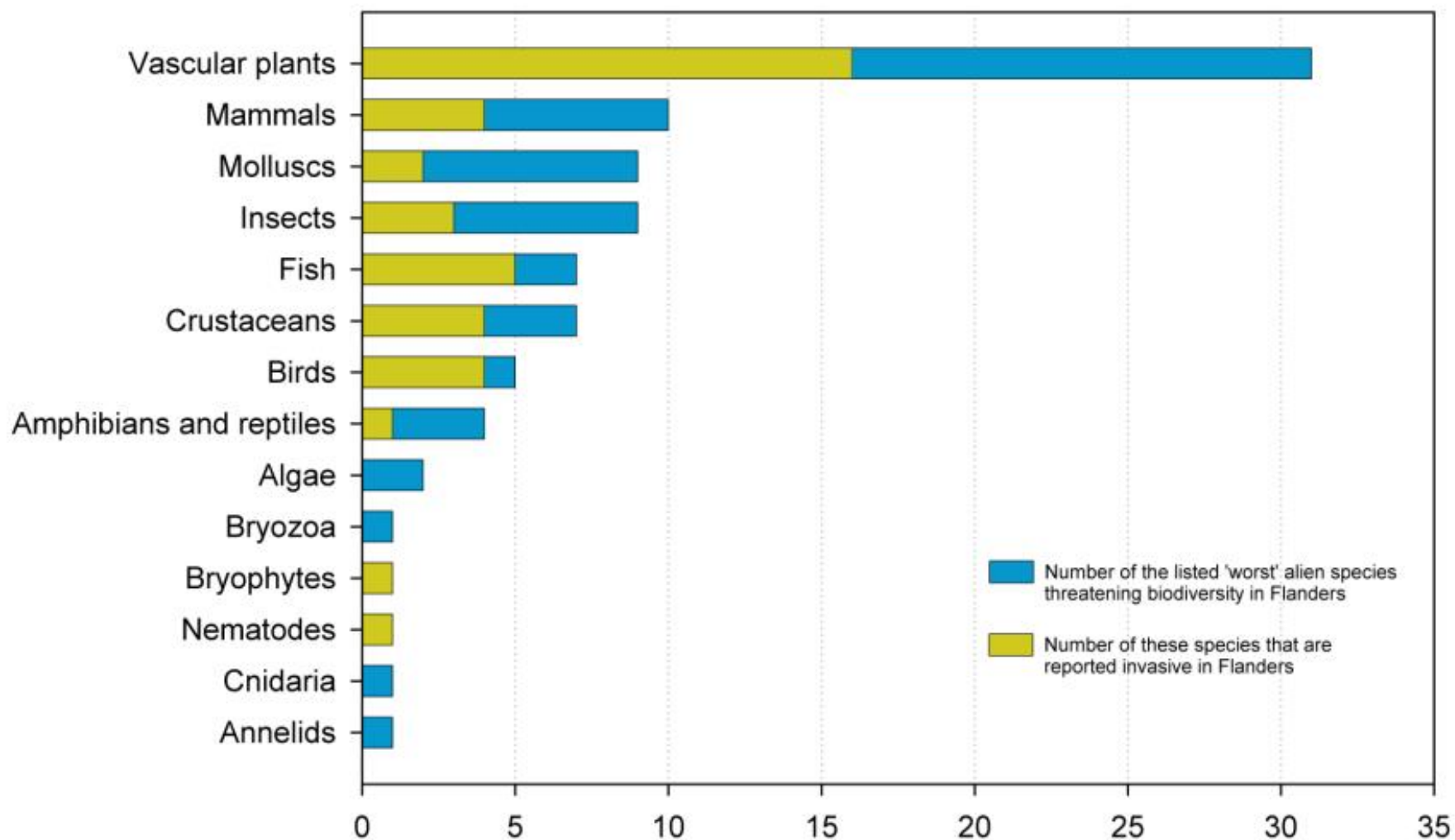
Aliens on the Horizon
Brussels, 12 March 2014

Contents

- IAS trends in Flanders
- The need for and requirements of an EWS
- Inventory of available datasets with IAS data
- Early warning through observations.be
 - Evaluation of a short pilot
 - some examples of implementation
 - Suggestions for further development

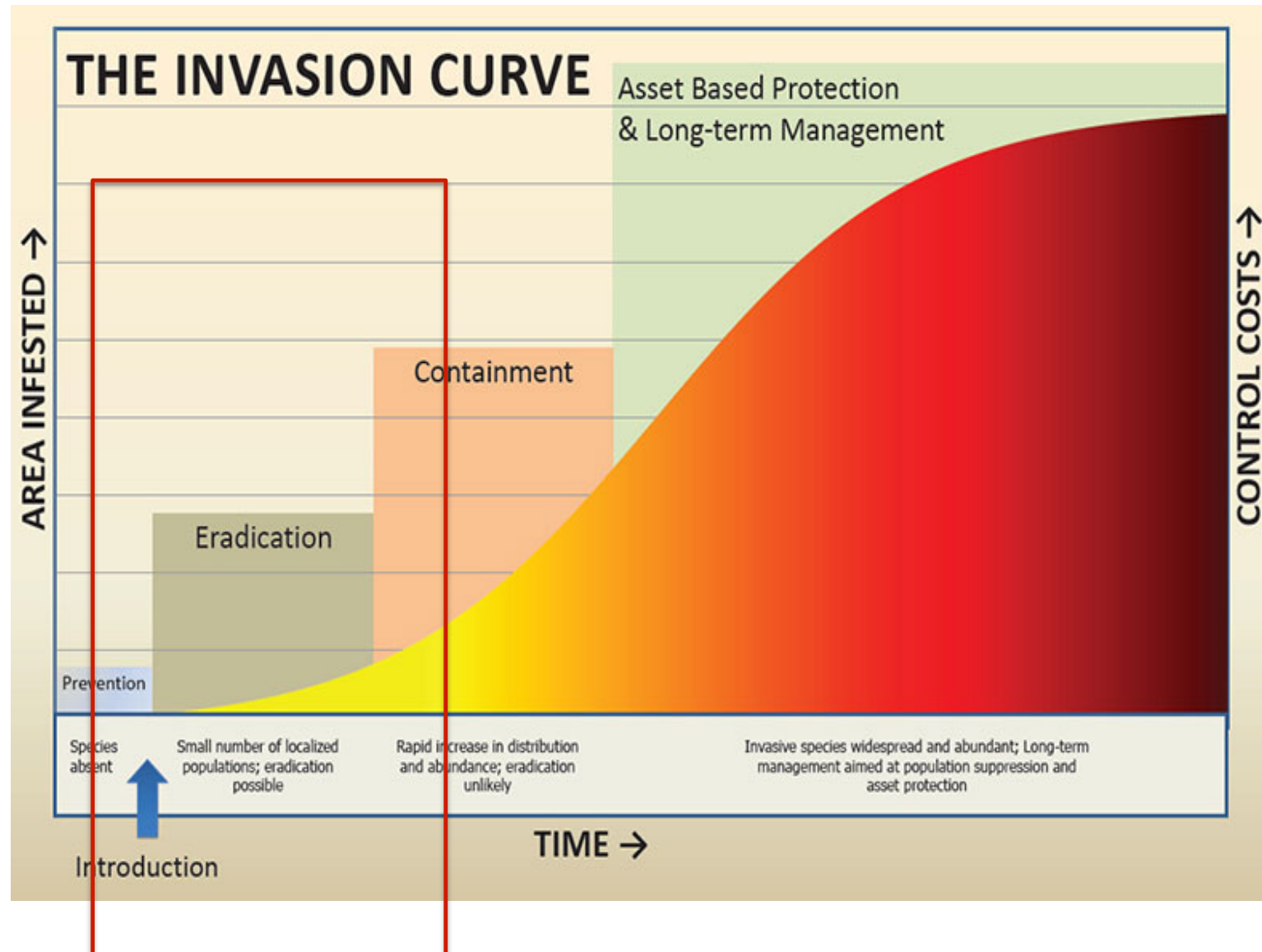
IAS in Flanders

Tackling biological invasions

Early warning system

Information

Reporting

Alert

Action

EEA Technical report | No 5/2010

Towards an early warning and information system for invasive alien species (IAS) threatening biodiversity in Europe

ISSN 1725-2237

NOBANIS
European Network on Invasive Alien Species

First announcement for our workshop on

Developing an early warning system for invasive alien species (IAS) based on the NOBANIS database

June 1st and 2nd 2010 in Waterford, Ireland

The aim of this workshop is to discuss how an early warning system for invasive alien species most effectively can be structured and developed on the basis of the NOBANIS database. We will discuss criteria and methods and how to implement it, in order to facilitate developing the early warning system itself. The early warning system can be used by all countries in the NOBANIS network and other countries in Europe to target and effectively prioritise the effort against invasive species.

Presentation topics

- Presentation of the report Towards an early warning and information system for invasive alien species (IAS) threatening biodiversity in Europe (Piero Genovesi & Riccardo Scotini)
- Current national EW systems
- EU strategy on IAS (Claire Stone)
- A common approach to the black lists (Hans Erik Sørensen)
- An analysis of NOBANIS national black/gray lists together with national definitions (Eliane Bracquart and Wojciech Słotwiński)
- Harmonisation of invasiveness concept using standardised rapid assessment protocols: the BPRD pre-rotation scheme as a tool to identify most invasive plant species in Europe? (Eliane Bracquart)
- Financing the EW system – ideas for both build up and maintenance
- Future pan-European system – big and efficient, but relevant to all regions
- Environmental monitoring of IAS – is it being done? How?
- EEA presentation of their role in this (Monica Oludag)
- The NOBANIS database (Helene Huel)

This is a workshop arranged by the NOBANIS network www.nobanis.org and funded by the Nordic Council of Ministers. Focus will be on the NOBANIS countries, but since invasive alien species is an international and border-crossing issue, we would like to invite all interested parties to participate.

Please sign up by May 3rd 2010 at the latest

Contact the NOBANIS secretariat NOBANIS@ec.europa.eu or +45 7254 2408 for signing up or for more information.

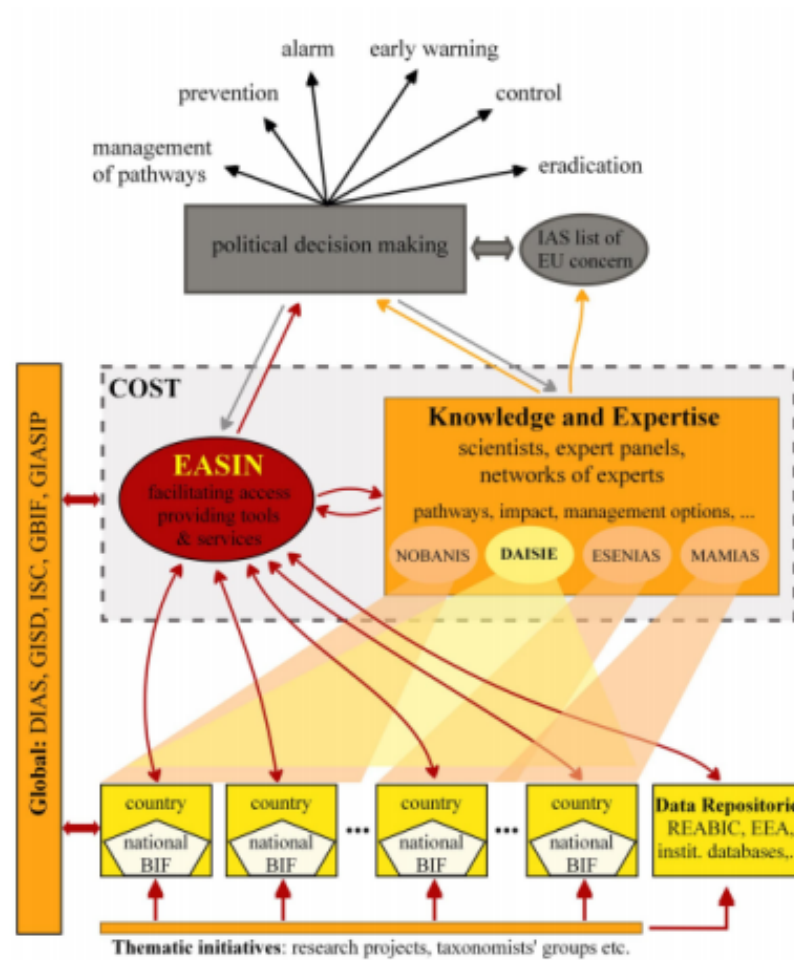

CHAPTER III *EARLY DETECTION AND RAPID ERADICATION*

Article 12 *Surveillance system*

1. By *[18 months from the date of entry into force of this Regulation – date to be inserted]* at the latest, Member States shall have an official surveillance system in place which collects and records data on the occurrence in the environment of invasive alien species by survey, monitoring or other procedures to prevent the spread of invasive alien species into the Union.
2. The surveillance system referred to in paragraph 1 shall:
 - (a) cover the territory of the Member States to determine the presence and distribution of new as well as already established invasive alien species of Union concern;
 - (b) include marine waters as defined in Article 3(1) of Directive 2008/56/EC;
 - (c) be sufficiently *dynamic* to detect rapidly the appearance in the environment of the territory or part of the territory of any invasive alien species of Union concern, whose presence was previously unknown;
 - (d) make use of the information provided by the *existing systems* of surveillance and monitoring set out in Article 11 of Directive 92/43/EEC, Article 11 of Directive 2008/56/EC and Article 8 of Directive 2000/60/EC.

Several policy initiatives

Requirements

• EWS

- Information system
- System for real-time storage of observations
 - Minimal requirements
 - Species
 - Georeference
 - Date
 - Observer
- Central portal where data converge
- Coordinated back-office for validation by experts
- Automated alert system

Inventory of available data on IAS

Online questionnaire

- Project information
- Dataset information
- References
- Temporal resolution
- Geographical resolution
- Taxonomic scope

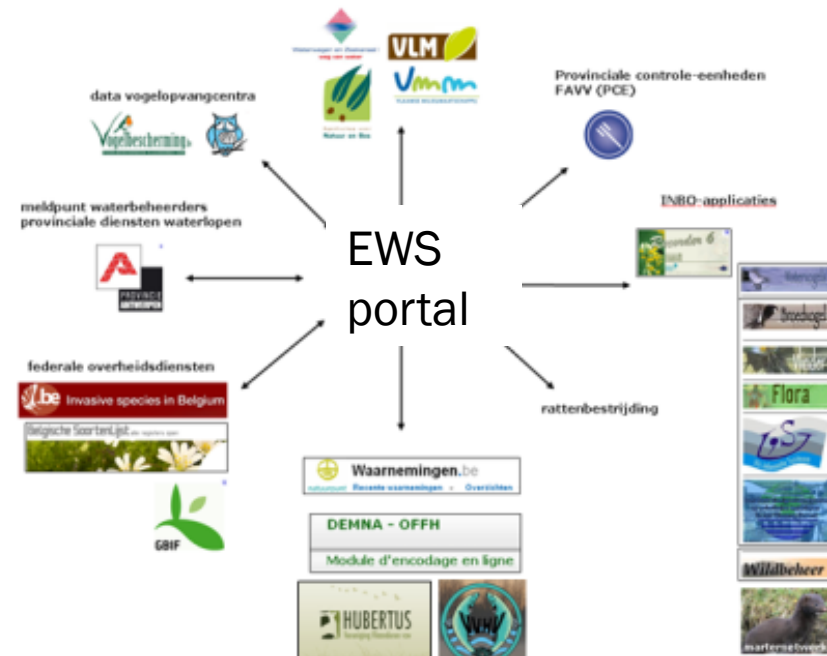
The screenshot shows the INBO (Instituut voor Natuur en Bos) logo at the top left. The title of the questionnaire is 'Verkenkend onderzoek naar de ontwikkeling van een 'Early Warning' systeem voor invasieve exoten: inventarisatie aanbodzijde'. The section is '1. Algemene informatie'. Below the title, there is a progress bar and a 'Volgende' button. The text explains that the questionnaire is part of a project to develop an 'Early Warning' system for invasive species, initiated by the Agency for Nature and Forest. It states that the questionnaire consists of several parts: information about the user and the data-collecting organization, information about the dataset itself and its accessibility and data collection method, temporal and geographical resolution of the data, and the taxonomic scope. It also mentions that in the questionnaire, a number of questions are asked about the project within which the data collection eventually takes place, as well as about publications that are based on the data collected. It asks for information about the user, the project, and the data collection. It states that the questionnaire takes about 20 minutes to complete. It thanks the user for participating.

* 1. Invuller van de vragenlijst

Naam:

Instelling:

Adres:

Inventory of available data on IAS

- 1 information system on marine species (VLIZ)
- Some primary sources have low number of records but high number of “worst list” species

Naam database	Beheerder	type data		Waarnemers		Status	Financiering/kostprijs (€)	Habitat	Data				Beschikbaarheid voor EWS		# Records	Validatie	Foto	Digitaal	Realtime	# soorten worst list
		primaire	afgeleide	Vrijw.	Prof.	B/G/A			soortnaam	georef	datum	waarnemer	onder voorwaarden	Ontsluiting Gbif						
Invasieve waterplanten	ProvAnt	ja	nee	ja	ja	B	regulier	Z	ja	ja	ja	ja	ja	ja	602	ja	ja	ja	nee	
Groeninventaris	ProvAnt	ja	nee	nee	ja	B	regulier	T	ja	ja	ja	ja	onder voorwaarden	ja	1.035	nee	nee	ja	nee	?
Flora-inventarisaties beheerplannen	ANB	ja	nee	Nee	ja	B	?	T/Z	ja	ja	ja	ja	onder voorwaarden	onbeslist	52.000	ja	nee	ja	nee	16
KLE-databank	ProvAnt	ja	nee	Nee	ja	B	regulier	T	ja	ja	ja		ja	ja	11.672	nee	nee	ja	nee	?
Waarnemingen.be	NP Studie	ja	Nee	Ja		B	100.000	T/Z/E/M	ja	ja	ja	ja	onder voorwaarden	onbeslist	5.744.296	ja	ja	ja	Ja	85
Soortendatabank Leefmilieu Brussel	BIM	ja	Nee	Ja	ja	B	10.000	T/Z	ja	ja	ja		ja	ja	150.000	ja	nee	ja	nee	?
Jaaroverzicht VOC's	VBV	ja	Nee	Ja	ja	G	3.750	T	ja	nee	nee	nee	onder voorwaarden	ja	30	ja	nee	ja	nee	10
FOD project Monochamus	ILVO	ja	Nee	Nee	Ja	B	30.000	T	ja	ja	ja	Ja	onder voorwaarden	ja	Nvt	ja	ja	ja	nee	1
Databank hengelregistratie	VVHV	ja	Nee	ja	Ja	B	5.000	Z					onder voorwaarden	onbeslist	?	nee	nee	ja	nee	8
Intranet Hubertusvereniging Vlaanderen	HVV	ja	Nee	ja	Nee	B	50.000	T					?	onbeslist	?	nee	nee	ja	nee	4

Pilot project (2011)

Schadelijke exoten vogelvrij

MELDPUNT VOOR ILLEGALE PLANTEN EN DIEREN

dinsdag 17 april 2012, 03u00 Wouter Woussen

★ AANRADEN 17

Het sikahert lijkt op een damhert, maar heeft 's winters geen witte stippen.

© Thierry Arbault

om een schadelijke exoot te gaan - dat ene mannelijke sikahert in d maar evengoed de Aziatische tijgermug of de klimaugurk, dan worc mail rondgestuurd naar natuurbeheerders en naar al wie dat wil. 'I zegt Wouter Vanreusel van Natuurpunt. 'De overheid wil ze nu geb exoten te bestrijden.'

BRUSSEL - Sikah klimaugurken ge krijgen, nu minis strijd tegen scha opdrijft.

Van onze redacte

Vlaamse jagers d een Chinese mun nemen, hoeven n Verre Oosten, ma voortaan inschrij exotenalarm van Dierenkenners k waarnemingen.b soorten ze hebbe

ma 16/04/2012 - 21:35

Vlaams minister voor Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V) opent een meldpunt voor invasieve plant- en diersoorten. De dieren en planten uit andere continenten hebben hier geen natuurlijke vijanden en bedreigen zo de soorten uit eigen streek. Maar ze veroorzaken ook aanzienlijke economische schade.

Door het ontbreken van een natuurlijke vijand, kunnen de vreemde dier- en plantensoorten zich erg snel vermenigvuldigen, waardoor ze moeilijk te bestrijden zijn. Doordat ze moeten worden uitgeroeid, veroorzaken ze ook economische schade.

Voor ons land alleen al wordt die geschat op zo'n miljard euro. In dat bedrag zit niet alleen het uitroeien zelf verrekend, maar ook het verlies van landbouwgrond of de kosten aan de ziekteverzekering van mensen die ziek worden door de exoten.

Ook de grote waternavel behoort tot de overlastsoorten.

"Vooraleer ze te kunnen aanpakken, moet je ze lokaliseren", zegt Schauvliege. Daarom vroeg ze het Agentschap voor Natuur en Bos om samen met Natuurpunt een meldpunt op te zetten.

Bekende voorbeelden van overlastsoorten zijn de stierkikker (zie kleine foto), de Japanse duizendknoop, de Amerikaanse vogelkers, de grote waternavel, het parelvederkruis en de waterteunisbloem.

Enkel geregistreerde gebruikers kunnen exoten kunnen melden, maar er komen ook herkenningsschetsen en bijkomende informatie op de website. Na een jaar wordt de website geëvalueerd.

Eerder lanceerde de Vlaamse overheid ook al een preventiecampagne om de verkoop van overlastsoorten in tuincentra te vermijden.

Pilot project (2011)

● Aims

- Anticipate international developments;
- Gain insight in EWS organisation;
- Global evaluation using some assessment criteria (species, area, reporting bias etc.).

● Spin-offs

- Centralised portal for a selection of IAS;
- Generate greater attention for IAS in recording;
- Mobilise volunteers for IAS monitoring;
- Provide information to field workers and raise awareness.

http://waarnemingen.be/invasive_alert_view.php

Setup

☛ Separate project module in observations.be

Waarnemingen.be Inloggen Registreer Forum Help Kies taal en/of site

natuurpunt Waarnemingen Soorten Overzichten Projecten

Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

- [Homepage Invasieve exoten](#)
- [Waarnemingen](#)
- [Toevoegen alert invasieve exoten](#)

Exoten zijn organismen die van nature niet in ons land voorkomen. De meeste exoten leiden niet tot problemen. Maar naar schatting 1 op 1000 exoten ontwikkelen zich tot 'invasieve exoten' met een erg negatieve impact op biodiversiteit en economie. Hiervoor is ingrijpen dus nodig.

Vrijwilligers kunnen tegelijk op veel plaatsen uitkijken naar probleemsoorten. Daarom lieten het Vlaamse, Waalse en Brusselse gewest door Natuurpunt en Natagora een systeem uitwerken om meldingen van invasieve exoten snel tot bij terreinbeheerders en bevoegde overheden te krijgen. Doel is om op basis van de lessen uit dit project het hele proces van observatie en melding tot ingrijpen en opvolgen te stroomlijnen.

Je kan hier meldingen van exoten [invoeren](#), [raadplegen](#) of je [inschrijven op het meldsysteem](#). We onderscheiden drie types invasieve exoten:

- **Alarmlijst:** soorten die nog niet of slechts op een paar plaatsen gevestigd zijn.
- **Opkomende soorten:** soorten die bij ons of in het buitenland in volle uitbreiding zijn
- **Gevestigde soorten:** soorten die al een ruime verspreiding kennen in ons land, maar nog steeds uitbreiden.

Deze lijsten bevatten niet alle probleemsoorten. Momenteel wordt slechts voor sommige soorten een beheer gevoerd. Voor meer informatie over het huidige beleid en beheer van invasieve exoten kan u terecht bij: [Vlaanderen](#), Brussel, Wallonië

Selecteer Lijst: Alarm lijst Soortgroep: Planten Bevestig

Westerse karmozijnbes
Phytolacca americana

© Patrick Marbaix
Herkenning
Toon verspreidingskaart
Zie ook:

Waterwaaijer
Cabomba caroliniana

©
Herkenning
Nog niet waargenomen
Zie ook:

Hottentotvijg
Carpobrotus edulis

©
Herkenning
Nog niet waargenomen
Zie ook:

Japanse kamperfoelie
Lonicera japonica

© Pieter Banaś
Herkenning
Toon verspreidingskaart
Zie ook:

Stekelaugurk
Echinocystis lobata

© Peter van der Zee
Herkenning
Nog niet waargenomen
Zie ook:

Pampasgras
Cortaderia selbiana

Dwergkrent
Amelanchier spicata

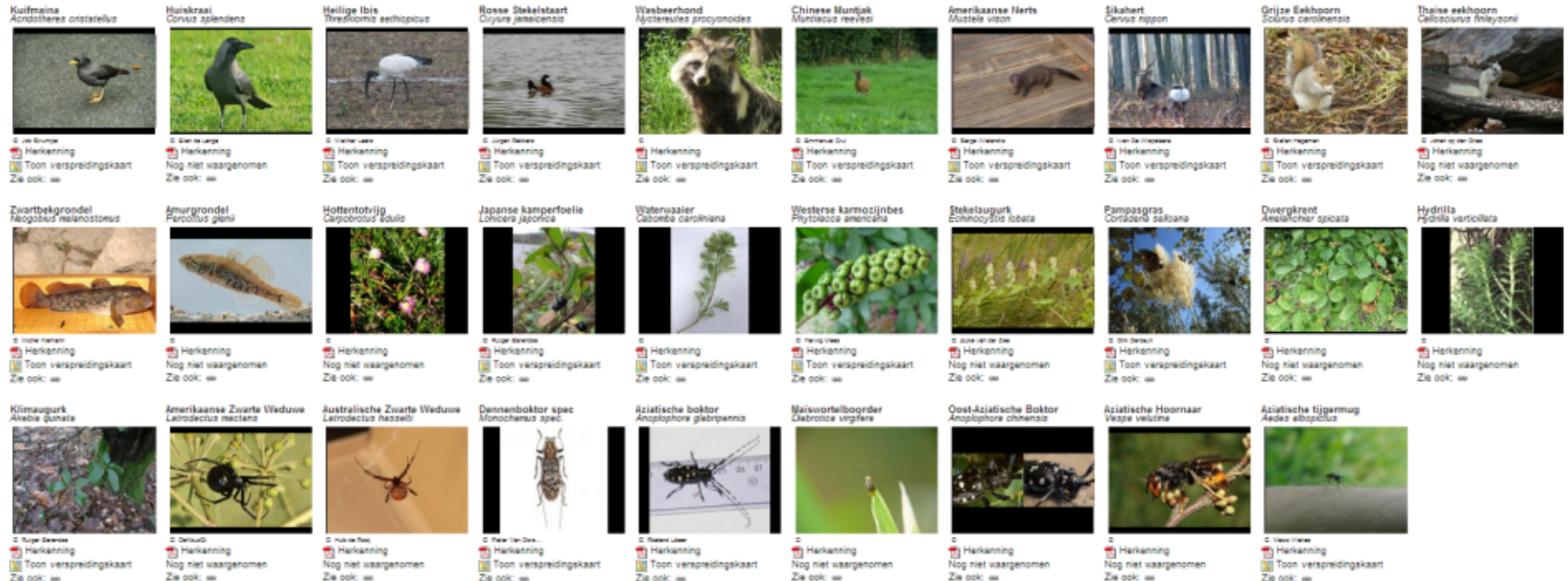

Hydrilla
Hydrilla verticillata

Klimaugurk
Akebia quinata

Setup

- Mix of alert, emerging and established species (sensu ISEIA) in Belgium (n = 70)
- Mix of easy-to-recognise species and less accessible species

Alarm lijst:

ID sheets

Information

Identification

Project Invasieve Exoten
Herkenningsschijf

inbo natuurlandpunt Kan deels boven en

Wasbeerhond *Myxterreutes procyonoides*

Soortbeschrijving

Synoniem: Wasterhond
Herkomst: Oost-Azië
Habitat: In België: Wasbeerhonden hebben een voorkeur voor bosse en bosachtige biotopen, liefst met een dichte ondergroei en watervrij zand, maar kunnen ook in kleinschalige cultuurlandschappen gedijen.
Probleemstatus: Wasbeerhonden zijn opportunistische allrounders, die schade kunnen veroorzaken aan amfibieën, watervogelpopulaties en grondbewoners. Ze vormen voedselconcurrenten voor de inheemse predatoren als Vos en Otter. Voorts kan het dier ziekten verspreiden als rabies, vossenlijwens en Trichinella.
Status: Volgens het BEM-protocol is de Wasbeerhond in de categorie A1: geïsoleerde populaties met een hoge impact.
Verspreiding: Voor het eerst zeker in Vlaanderen gevonden in 1986. De eerste zekere waarnemingen raden betrekking tot deeltelijke gevallen van lokale ontspanningen uit gevangenschap. Verder zijn er een klein aantal onzeker en onbevestigde waarnemingen, voornamelijk in de Ardennen.

Aankomst verspreiding in België: <https://www.inbo.be/over/rapporten/2021>

Kenmerken

Wasbeerhonden hebben korte poten en een gedrongen lichaam. De ruige pels is grijsachtig met donkere tonen, de staart is dik, grijsachtig en angeringd. Buik en poten zijn donker gekleurd. De kop is breed met een donker masker, onbezoemd door bukkelbaarden.

Indicaties voor aanwezigheid en verspreiding

Wasbeerhonden zijn vooral nachtdier. Hierdoor zijn ze moeilijk waar te nemen. Indicaties voor de aanwezigheid van Wasbeerhonden zijn angert te onderscheiden. De pootafdrukken lijken op die van andere handachtigen. Alleen de afdrukken van de voorvoeten zijn van hond te onderscheiden, de achtervoeten niet. De poot van een vos is wat langgerechter, minder rond, en met aan de voorvoet minder gepande tenen. Een Wasbeerhondpoot is iets kleiner dan die van een Vos. Een voerspoor loopt vrij recht, terwijl een Wasbeerhondspoor eerder zigzagend loopt en met kortere passen. Het onderscheid met pootafdrukken van een kleine hond is evenwel nauwelijks te maken.

Tot nog toe zijn de beste aanwijzingen voor aanwezigheid zichtbaar aanwijzingen en vindten van verkeerdschotblijven. Het als bij Wasberen, zijn Wasbeerhonden in staat om zich na ontspanningen uit gevangenschap aan veel biotopen aan te passen, waardoor ze in grote wijde overal verwacht kunnen worden. Open terreinen worden evenwel vermeden.

Gelijke soorten

Soort	Kenmerken
Buikdier Marmoset (Marmoset)	Minder Zwaarder licht met donkere onderzijde Donkere angertingd staart Ronde rug, geen klamme
Wilde Marmoset (Marmoset)	Zwaarder, gedrongen kop geen klamme Lichter licht met donkere buik Lichte angertingd staart Platte uitlopende grondvoeten
Wilde Marmoset (Marmoset)	Minder uitlopende marmoset Gedrongen staart Ronde rug, lichte klamme

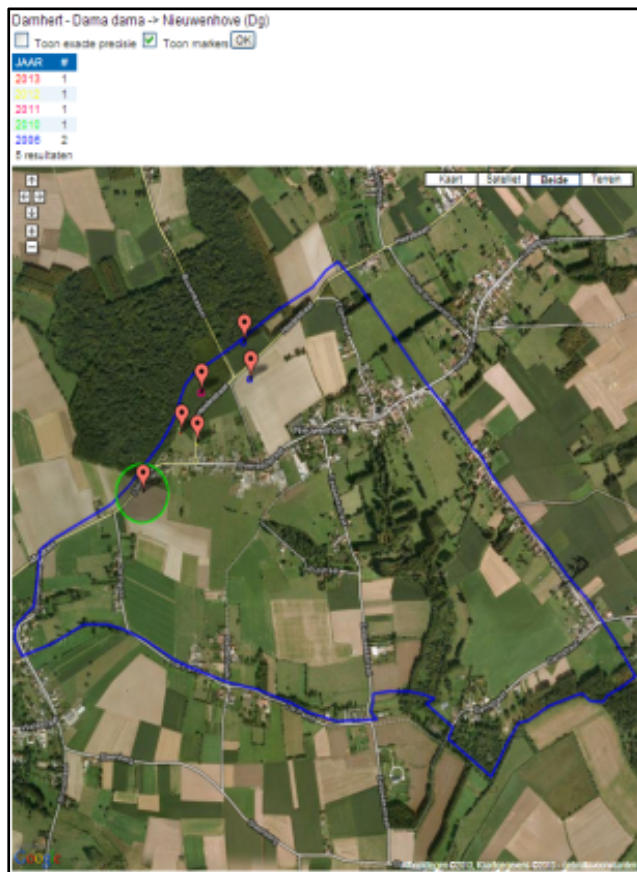
Referenties en meer info

- <https://www.inbo.be/over/rapporten/2021>
- <https://www.inbo.be/over/rapporten/2021/Wasbeerhond>
- <https://www.inbo.be/over/rapporten/2021/Wasbeerhond>
- <https://www.inbo.be/over/rapporten/2021/Wasbeerhond>

Foto's: Peter Geyssels, Inbo, Teyssie, Willems, Janssens, van Daele

E-mail alert system

- User-driven (species specific, area specific, ews-category specific)
- Feedback to the user (maps)

Waarnemingen.be

[natuarpunt](#) [Invoeren](#) [Waarnemingen](#) [Soorten](#) [Overzichten](#) [Mijn Waarnemingen.be](#) [Projecten](#)

Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

Door toedoen van de mens komen steeds meer exotische soorten in onze omgeving terecht. De meeste van deze soorten vormen geen probleem voor de natuur. Deze invasieve exoten verdrrukken inheemse dieren en planten, veroorzaken gezondheidsproblemen en verstopen onze waterlopen. Hoe langer ze in ons land blijven, hoe meer schade ze aanrichten. Het is dus nodig om te kunnen ingrijpen.

Vrijwilligers kunnen tegelijk op veel plaatsen uitkijken naar deze probleemsoorten. Daarom lieten het Vlaamse, Waalse en Brusselse gewest door bij terreinbeheerders en bevoegde overheden te krijgen. Doel is om op basis van de lessen uit dit project het hele proces van observatie en melding van exoten te verbeteren. Je kan hier meldingen van exoten [invoeren](#), [raadplegen](#) of je [inschrijven op het meldsysteem](#). We onderscheiden drie types invasieve exoten:

- **Alarmlijst:** soorten die nog niet of slechts op een paar plaatsen gevestigd zijn.
- **Opkomende soorten:** soorten die bij ons of in het buitenland in volle uitbreiding zijn.
- **Gevestigde soorten:** soorten die al een ruime verspreiding kennen in ons land, maar nog steeds uitbreiden.

Deze lijsten bevatten niet alle probleemsoorten. Momenteel wordt slechts voor sommige soorten een beheer gevoerd. Voor meer informatie over het huidige beleid en beheer van invasieve exoten kan u terecht bij: [Vlaanderen](#), [Brussel](#), [Wallonië](#)

Overzicht alerts

Soort	Gebied	Provincie	Email versturen per
☐ Rosse Stekelstaart - <i>Oxyura jamaicensis</i>	Alle	Dag	
☐ Heilige Ibis - <i>Threskiornis aethiopicus</i>	Alle	Dag	
☐ Huiskraai - <i>Corvus splendens</i>	Alle	Dag	
☐ Wasbeerhond - <i>Nyctereutes procyonoides</i>	Alle	Dag	
☐ Westerse karmozijnbes - <i>Phytolacca americana</i>	Alle	Dag	

Melding instellen

Provincie

of Gebied

Email versturen per ☒ Dag ☐ week

Alarm lijst

- ☒ Rosse Stekelstaart - *Oxyura jamaicensis*
- ☒ Heilige Ibis - *Threskiornis aethiopicus*

Op 2013-02-18 werd(en) in het gebied Bospolder - Ekerse Putten[AN] 1 Zwarte Zwaan *Cygnus atratus* gezien

Huidige Status onbekend, Determinatie Zeker

[Details waarneming](#)

[Bekijk alle waarnemingen van deze soort in dit gebied](#)

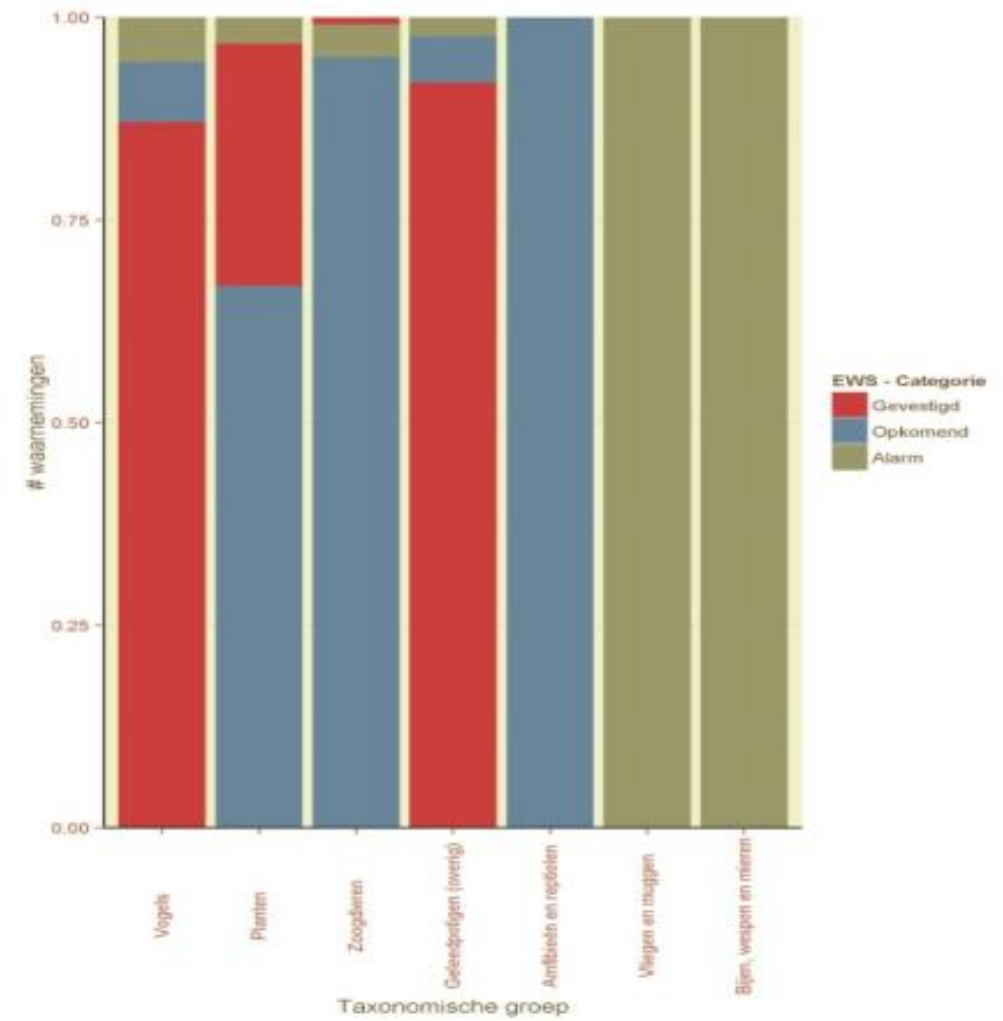
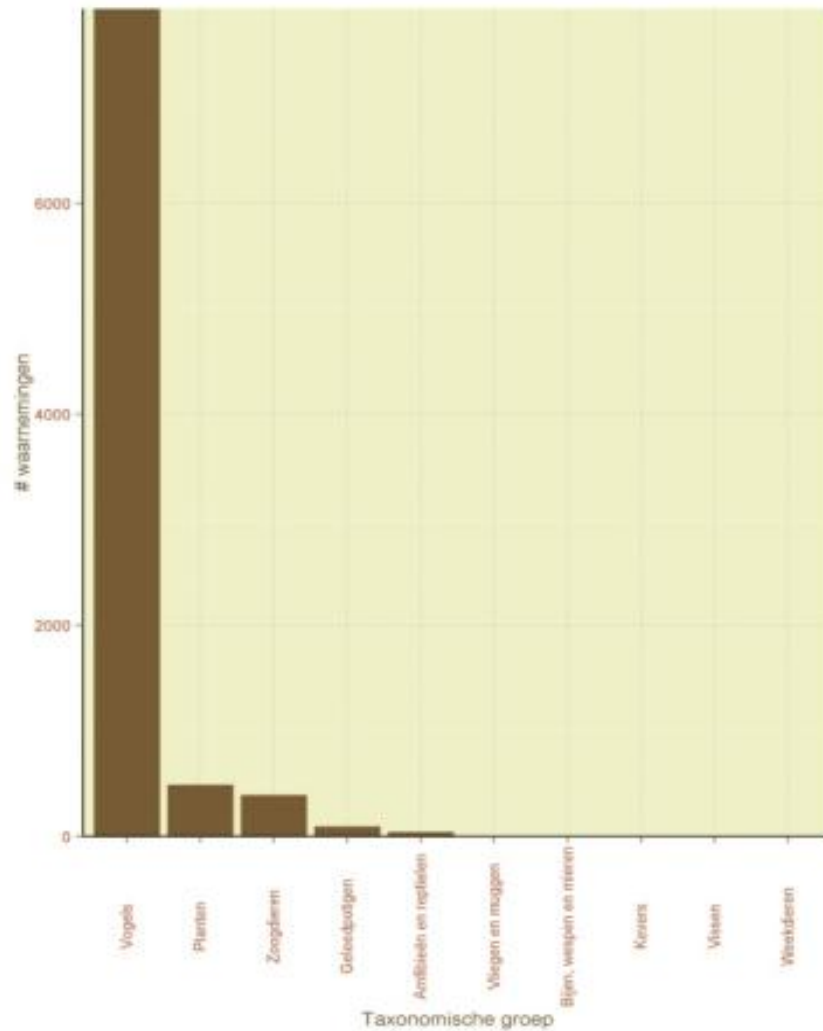
[Bekijk alle waarnemingen van deze soort voor het hele land op een kaart](#)

Evaluation

❶ Questions

- ❶ Which species picked up and to what extent ?
- ❶ Alert list species detected ?
- ❶ Area wide surveillance ?
 - ❶ More observations in nature reserves/SPAs ?
- ❶ Alert system ?
- ❶ Data quality (level of detail, validation) ?
- ❶ More records of exotic species through the pilot ?

Which species came in ?

Which species came in ?

- >5000 observations

- Mostly birds, plants, mammals

- 80% established species

- Egyptian goose + ring necked parakeet: 95 %

- 15% emerging species

- Fallow deer (24 %), Indian goose (21 %), black swan (20 %)

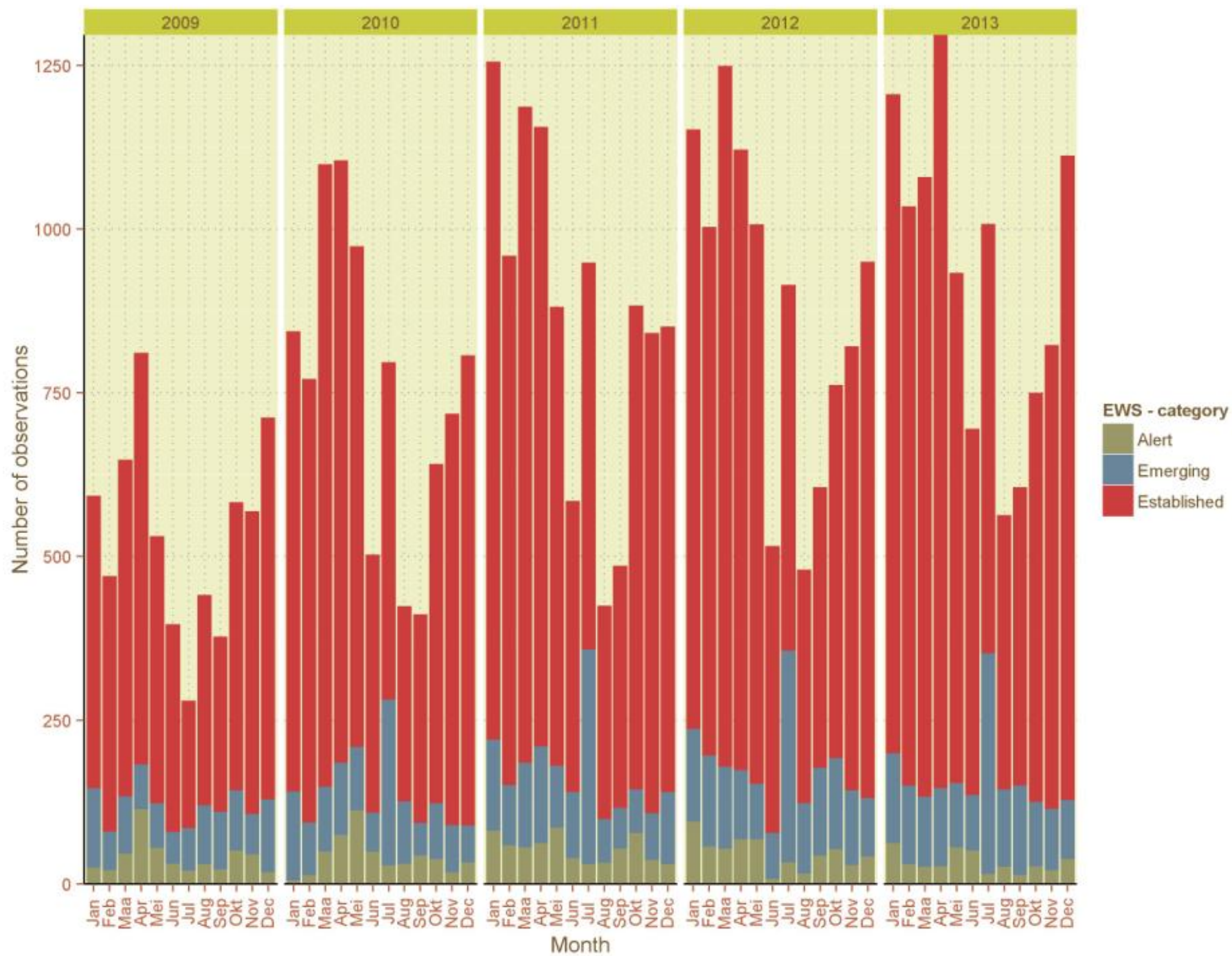
- Also alert species

- 5% alert species

- Ruddy duck + sacred ibis (90 %)

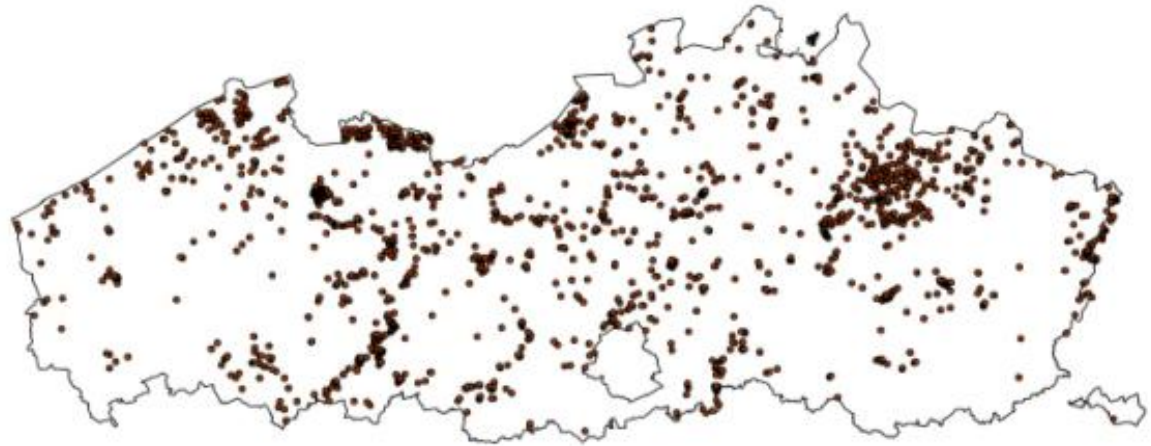
Alert list species

Species	observations (%)	squares (%)
Oxyura jamaicensis - Rosse Stekelstaart	212 (67,9%)	35 (42,6%)
Threskiornis aethiopicus - Heilige Ibis	68 (21,7%)	19 (23,1%)
Phytolacca americana - Westerse Karmozijnbes	9 (2,88%)	8 (9,75%)
Aedes albopictus – Tijgermug	4 (1,28%)	3 (3,65%)
Cervus nippon – Sikahert	4 (1,28%)	2 (2,43%)
Mustela vison – Amerikaanse nerts	3 (0,96%)	3 (3,65%)
Lonicera japonica – Japanse kamperfoelie	2 (0,64%)	2 (2,43%)
Muntiacus reevesi – Muntjak	2 (0,64%)	2 (2,43%)
Acridotheres cristatellus – Kuifmaina	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Amelanchier spicata - Dwergkrent	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Cortaderia selloana – Pampasgras	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Echinocystis lobata – Stekelaugurk	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Latrodectus hasselti - Australische zwarte weduwe	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Latrodectus mactans - Amerikaanse zwarte weduwe	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Sciurus carolinensis – Grijze eekhoorn	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Vespa velutina – Aziatische hoornaar	1 (0,32%)	1 (1,21%)
Corvus splendens - Huiskraai	0	0
Neogobius melanostomus - Zwartbegrondeel	0	0
Anoplophora spp. - Oost-Aziatische boktor	0	0

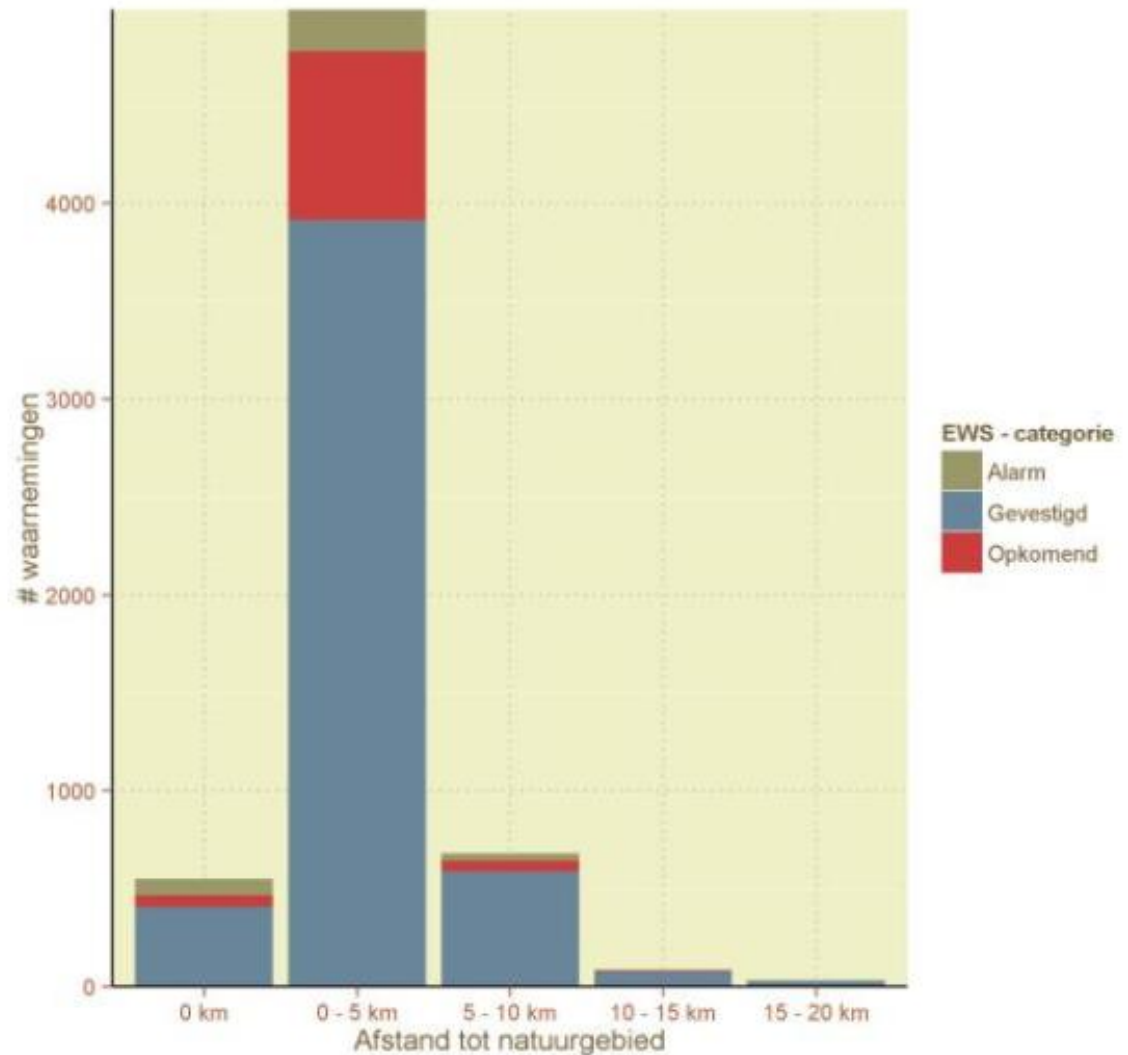
Coverage

- Alert
- Emerging
- Established

Focus on nature reserves/natura 2000?

- Emerging & alert list species more in natura 2000 and reserves
- EWS species that are frequently observed outside natural areas are mostly obvious species

Focus on natural areas < visits (effort)

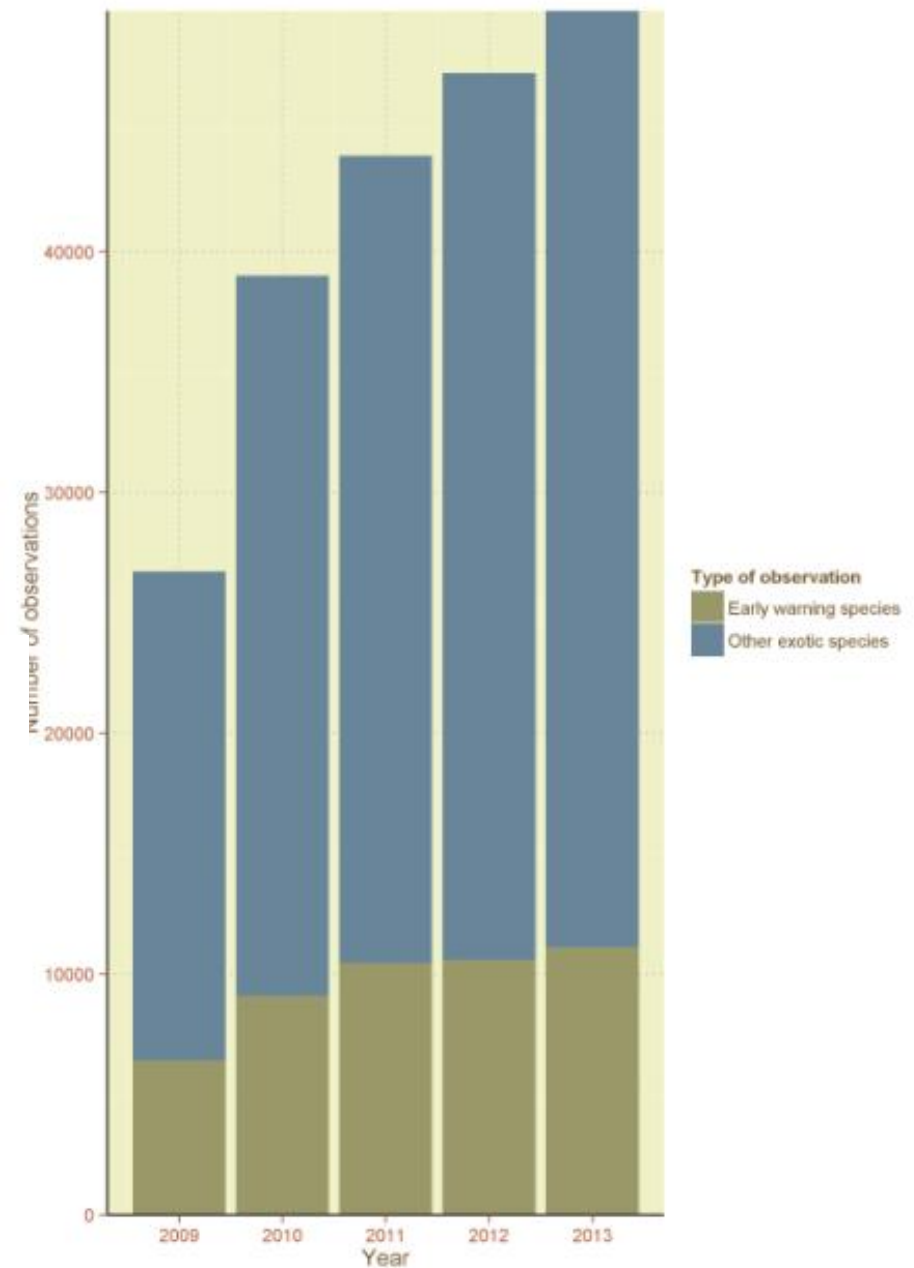
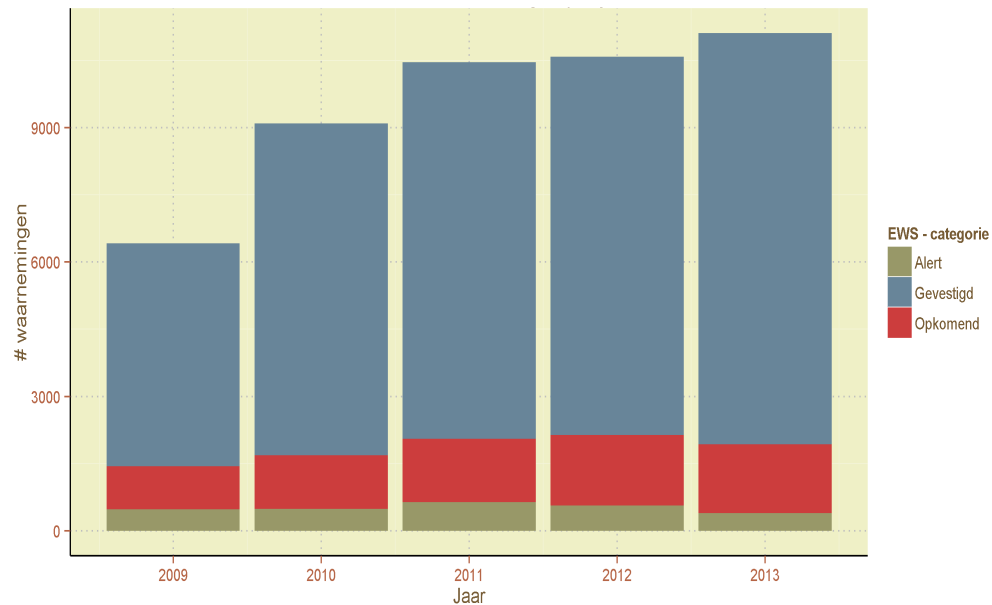
- More visits ([location] x [observer] x [date]) in nature reserves & natura 2000
- significant for all taxonomic groups

EWS category	N	outside natural areas	inside natural areas	chi2	P
Alert	326	32	294	22,936488	0,00
Emerging	900	155	745	6,035332	0,01
Established	4775	1045	3730	5,372795	0,02
Alle EWS species	6001	1232	4769		

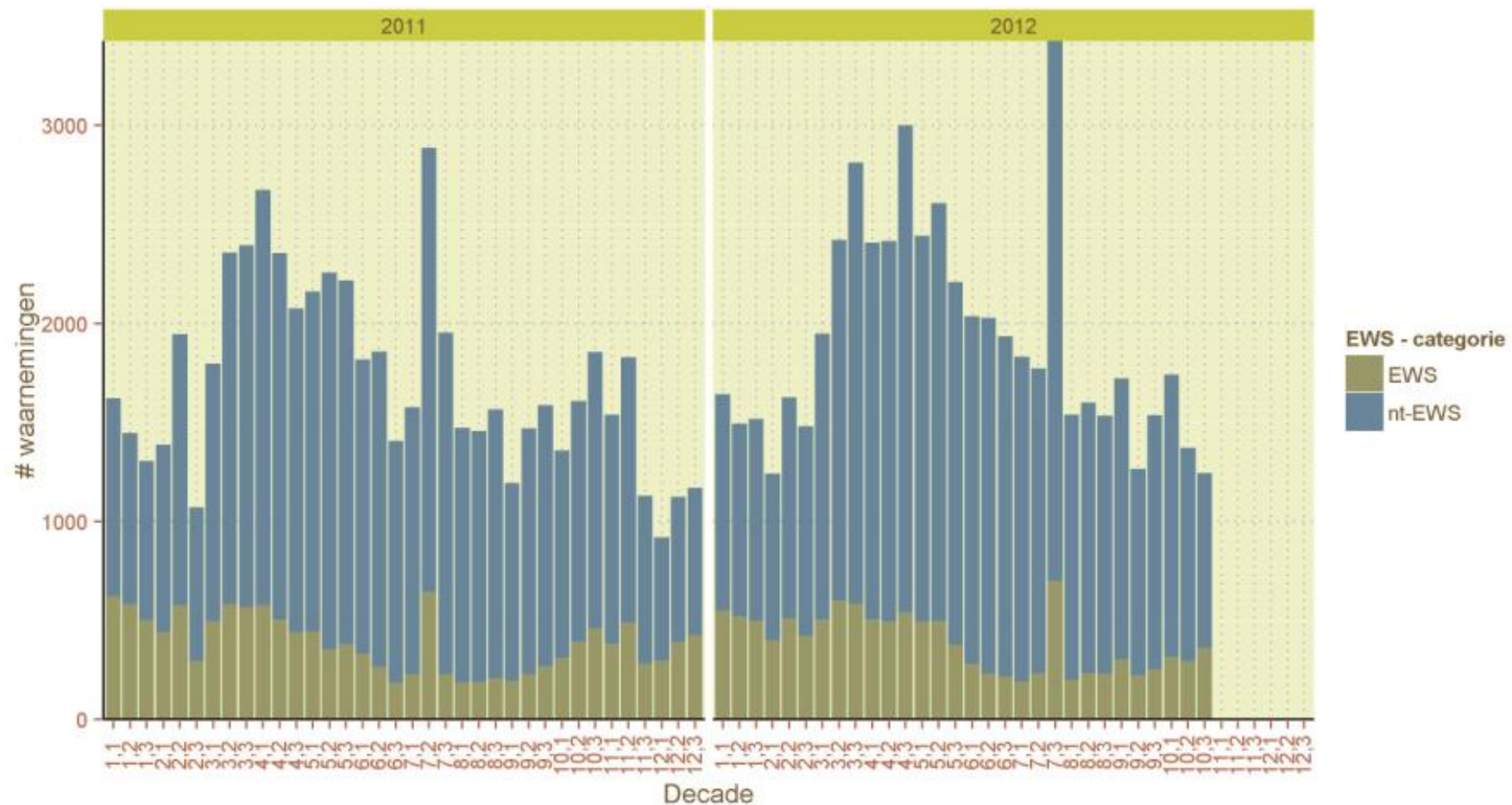
Birds	5269	1092	4177	0,122907625	0,73
Plants	385	115	270	20,58657012	0,00
Mammals	220	16	204	23,69924436	0,00
Arthropods	86	9	77	5,339708836	0,02
Herptiles	38	0	38	9,816733068	0,00
Others	3	0	3	0,775005242	0,38

Did pilot generate more attention ?

- % of non-natives: 3,3 %
- # non-natives records doubled since 2009
- % EWS remained constant
- higher % established spp.
2013 ($\chi^2 = 164.2611$, $df = 8$, $p < 0.001$)

More attention to exotic species?

Validation flow

Validatie diagram

Waarnemingen van soorten die niet onder een zeldzaamhedencommissie vallen

Waarneming met foto/geluid					Waarneming zonder foto/geluid					Waarneming onzeker	Waarneming met precisie==999					
Soort is correct ?					Waarneming wordt geautovalideerd ?						discussiepunt					
J	N			niet te bepalen	J	N										
	<table><tr><td>Na discussie gecorrigeerd</td><td>Na discussie niet gecorrigeerd</td><td>Op onzeker gezet</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			Na discussie gecorrigeerd	Na discussie niet gecorrigeerd	Op onzeker gezet						De waarnemer kent zijn soorten of soort is bekend uit dat gebied en de precisie <=999				
Na discussie gecorrigeerd	Na discussie niet gecorrigeerd	Op onzeker gezet														
					J	N										
						Na discussie gecorrigeerd	Na discussie niet gecorrigeerd	Op onzeker gezet	Verberg tijdelijk	doe niets						

Waarnemingen van soorten die wel onder een zeldzaamheden commissie vallen (CDNA,CWNO,BAHC etc)

Geval is al bekend bij de commissie (datum,locatie,soort)				
Ja, en aanvaard	Ja en niet aanvaard		Nee	
	Waarneming op onzeker laten zetten		de waarnemer wil de waarneming laten afkeuren	
				
			Waarnemer dient in	
			Waarnemer dient niet in	
			 zie "Ja en niet aanvaard"	

Betekenis iconen

Waarneming naar het oordeel van admin overtuigend gedocumenteerd met foto of geluid, of waarneming goedgekeurd door de verantwoordelijke zeldzaamhedencommissie. Of determinatie bevestigd door een instantie op basis van verzameld materiaal (voeg scan toe van materiaal en naam determinator).

Waarneming niet gedocumenteerd met foto of geluid, maar op basis van achtergrondinformatie bekend bij de admin (verspreidingsgegevens, ervaring van de waarnemer, eerdere waarnemingen, zelf gezien door admin) of toegevoegd aan de waarneming (bijv. goede beschrijving) zeer waarschijnlijk deze soort.

Gevalideerd op basis van kennisregels. Dit betekent dat de waarneming goedgekeurd is a.h.v. een bestand met handmatig goedgekeurde waarnemingen.

In behandeling bij het admin team. Deze waarnemingen zijn alleen zichtbaar in je eigen overzichten

Waarneming voldoet naar het oordeel van admin niet aan de eisen voor een zeer waarschijnlijke of zekere waarneming of de waarneming is afgekeurd door de verantwoordelijke zeldzaamhedencommissie. Foto, geluid of beschrijving betreft een andere soort en waarnemer weigert soort aan te passen of waarnemer regaeert niet op commentaar. Deze waarnemingen zijn alleen zichtbaar in je eigen overzichten

Niet te beoordelen op basis van foto, geluid of beschrijving. Of als eindoordeel na een discussie waarbij groen of blauw vinkje niet van toepassing zijn. Of waarneming te behandelen / in behandeling bij verantwoordelijke zeldzaamhedencommissie of om onzekere waarnemingen weg te werken.

Validation

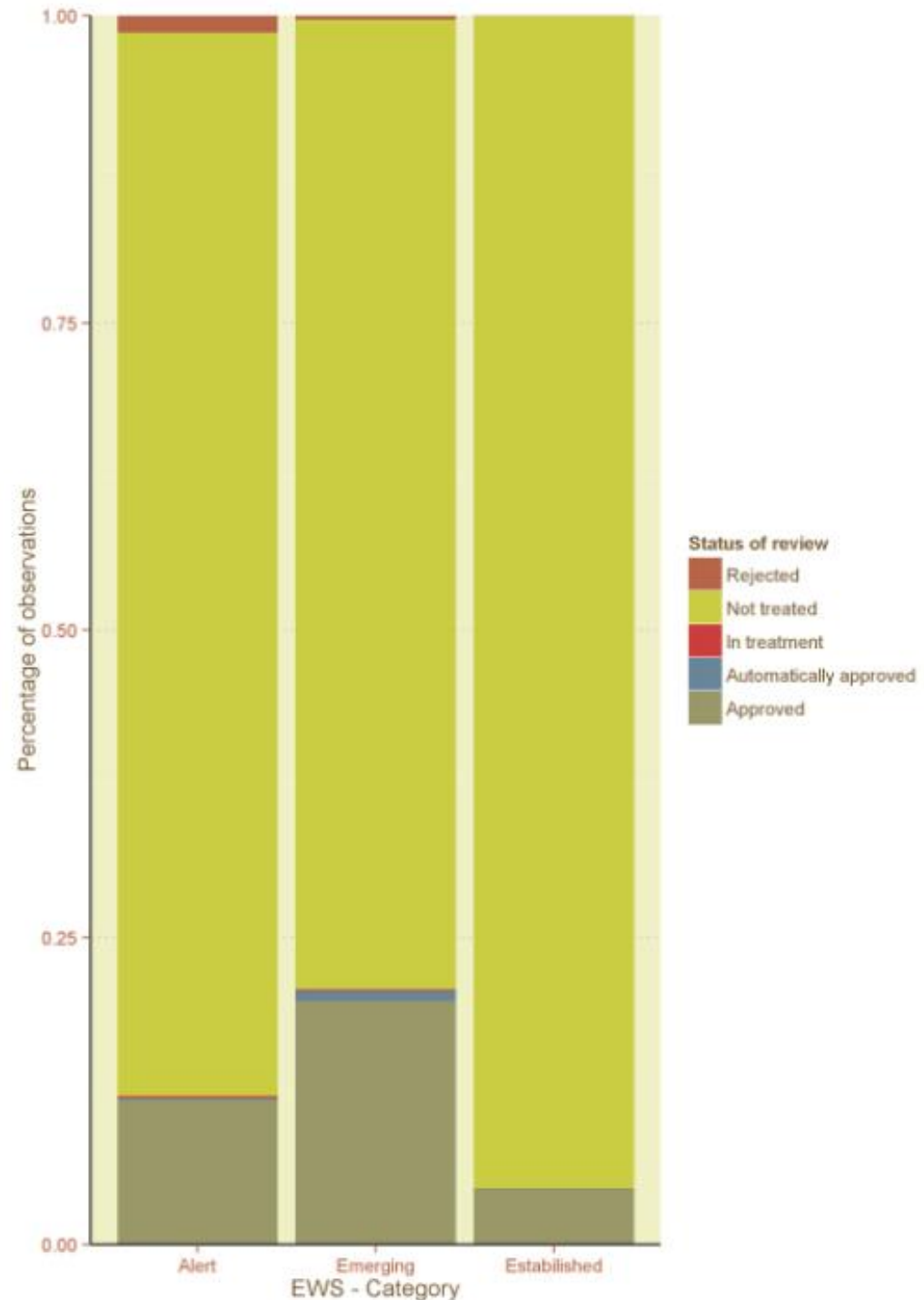
Non-natives 2011-2012:

- 87% untreated
- 13% approved
- 0,1% rejected

Exlude untreated:

- 97% approved
- <1% rejected

→ pictures ?

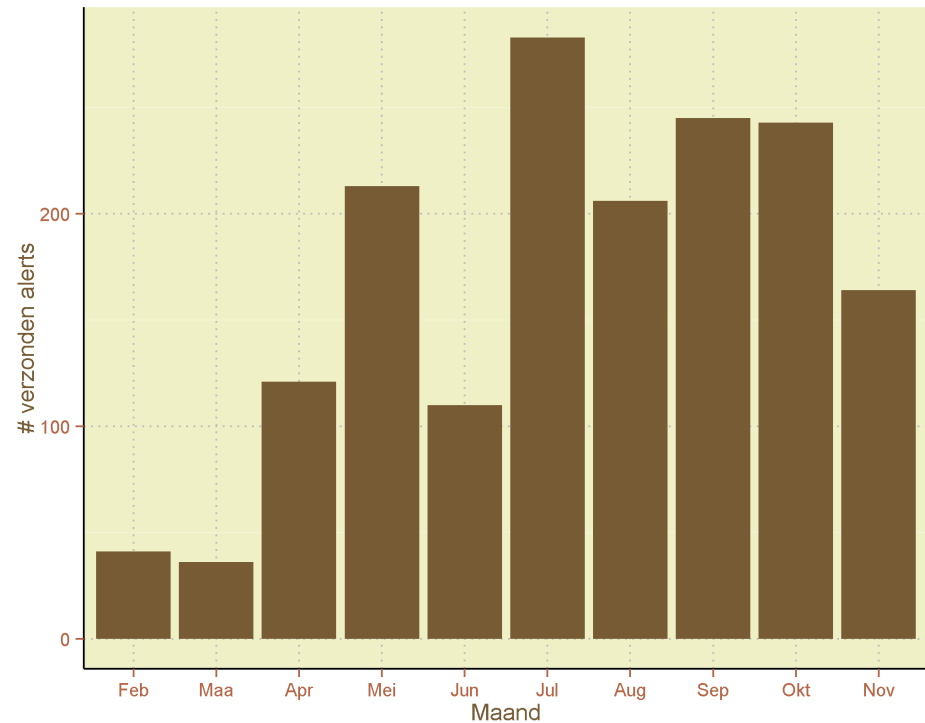
Alert system

🌀 35 subscriptions

🌀 1621 alerts

🌀 Possibly due to:

- Short duration of pilot
- Limited promotion
- Lack of certain focus groups (e.g. quarantine species)
- Lack of a rapid response

category	alerts	%
Alert species	1263	22
Opkomende soorten	2395	41
Gevestigde soorten	2180	37
Total	5838	

Conclusions

- Waarnemingen.be is a very important source of records of exotic species and IAS
- Reports reflect popular species groups (birds, plants, mammals)
- **Alarm list species are also picked up**
- More recording in natural areas, especially for alert and emerging species
- No indications that pilot contributed to more records of exotic species in general
- Data have sufficient detail and quality to allow validation
- Importance of mobile recording increases
- Number of subscriptions to alerts was relatively low
- **System is already being used to inform decision makers and implement rapid response plans**

Keep an eye out...

DE AARDE | GLOBAL WARMING | DIEREN | MILIEU

Aantal nertskwekerijen neemt toe: nu al 19 in Vlaanderen

Bewerkt door: redactie - 21/03/13, 17u52 - Bron: Belga

© thinkstock.

Sinds 2009, het begin van de legislatuur van de Vlaamse regering, kregen zeven nertsenkwekerijen een milieuvergunning, waarmee de teller in Vlaanderen op negentien staat. Dat blijkt uit cijfers van Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege (CD&V). Het Nederlands verbod op kwekerijen vanaf 2024 kan aan de oorsprong liggen van de toename.

In totaal werden er de voorbije vier jaar negen milieuvergunningen aangevraagd, waarvan er twee werden geweigerd. West-Vlaanderen kreeg er drie bedrijven bij, goed voor in totaal 66.000 nertsen of de helft van het aantal nertsen die er sinds 2009 bijkwamen.

VERWANT NIEUWS

Bontsector verliest proces tegen Gaia - 30/11/12

Zijn 'madammen met een bontjas' echt gemeen? - 07/10/11

JCVD steunt Gaia in strijd tegen bontindustrie - 03/10/11

MEER OVER

[Dierenmishandeling](#) | [Joke Schauvliege](#) | [Dieren](#)

Vertwijfeling om tientallen verwaarloosde paarden in Spanje

Drie honden vergiftigd in Mortagnebos in Zwevegem

Jonge vrouwen protesteren naakt tegen stierengevechten

'Bones' valt de melkindustrie aan

Keep an eye out...

Eddy De Weirdt , Aalter, 16/10/2013

Amerikaanse Nerts - *Mustela vison* (onbekend) Fotowaardering : ★ ★ 2 stem(men)
2012-04-02 Moorslede © Maarten Vanhoucke

Keep an eye out...

19/01/2014 Willem Boonen NR Kortelake

Welkom Hoge kwaliteit elgiëjs

CENSORED

Klanteninformatie **! Waarschuwing** Onze folders

Onze aanbiedingen Assortiment Online diensten Informatie

VANAF ZATERDAG 11/01

Wild-/bewakingscamera

Opmerking: De verkoopdatum van dit artikel ligt in het verleden, bijgevolg kan het artikel door de grote vraag al uitverkocht zijn.

met bewegingssensor, geschikt voor observatie en bewaking van dieren, gebouwen, etc., zowel overdag als 's nachts, 5 megapixel fotocamera, met videofunctie, detectiehoek sensor tot 100°, met infraroodflits (bereik tot 20 meter), spatwaterdicht (IP54), instelbare activeringsgevoeligheid en timer, met 2.4" lcd-kleurenscherm, verschillende opnamefuncties: multishot, interval, quick motion, etc., incl. 4 GB SDHC-kaart, incl. 8 AA-batterijen en bevestigingsmateriaal

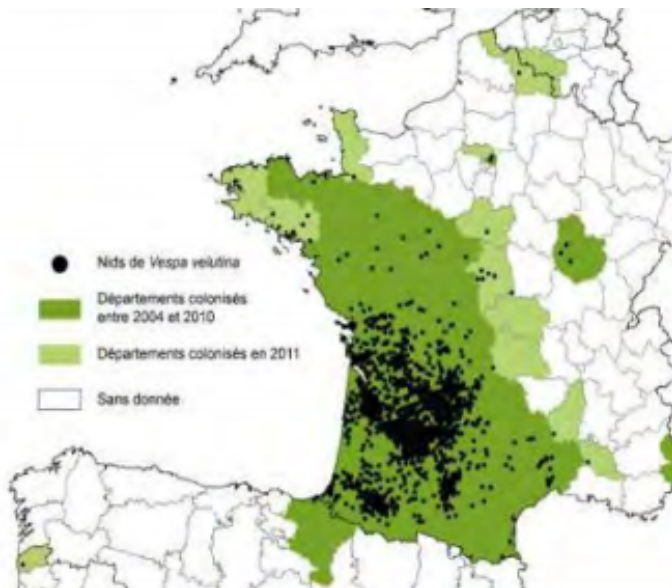
3 jaar garantie

Incl. € 0,10 Recupel

per stuk

99.99

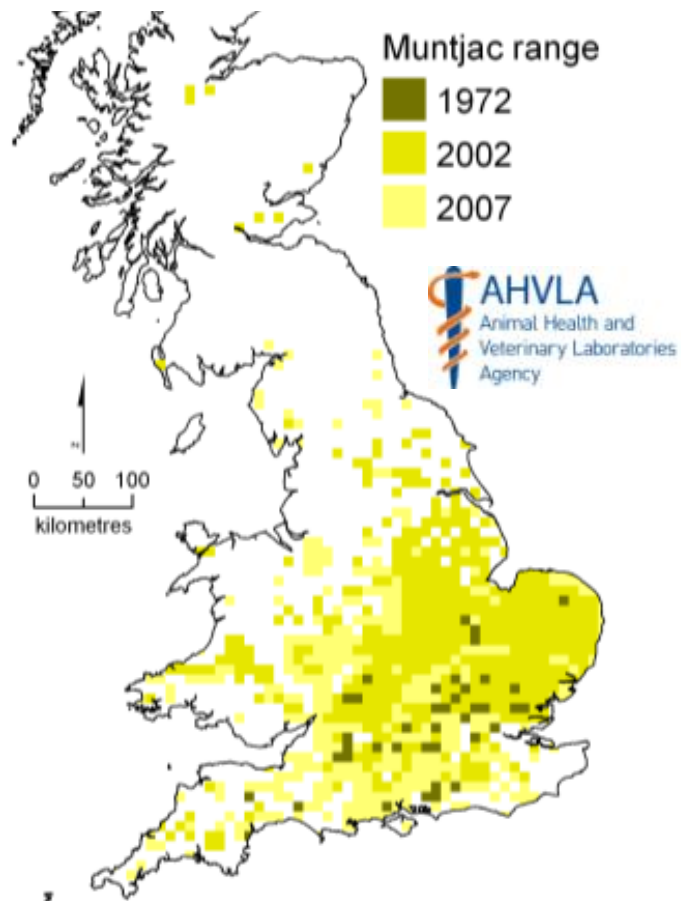
Asian Black Hornet - *Vespa velutina nigrithorax* (♂ imago) Fotowaardering : ★ 1 stem(men)
 2011-10-02 Flobecq (entité) © Marcel Moncousin

< 3 / 3 > X

Keep an eye out...

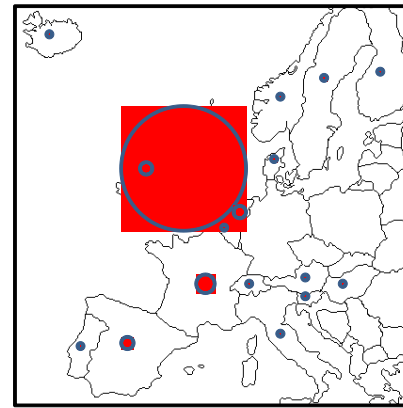
Keep an eye out...

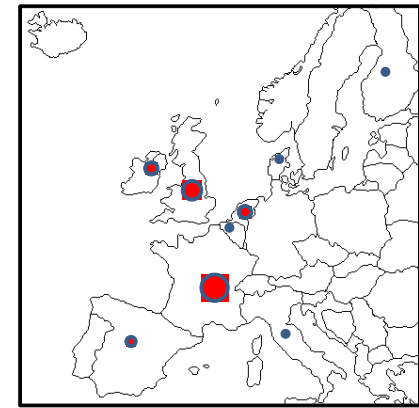
Chinese Muntjak - *Muntiacus reevesi* (adult) Fotowaardering
2011-04-08 Damme - Zuidijk (ZDDM) © Emmanuel Crul

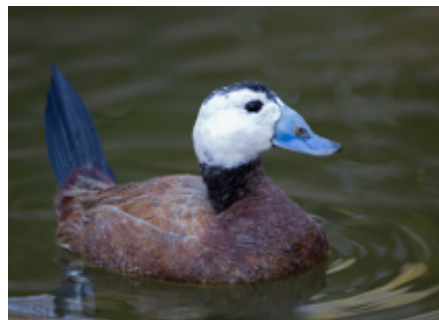
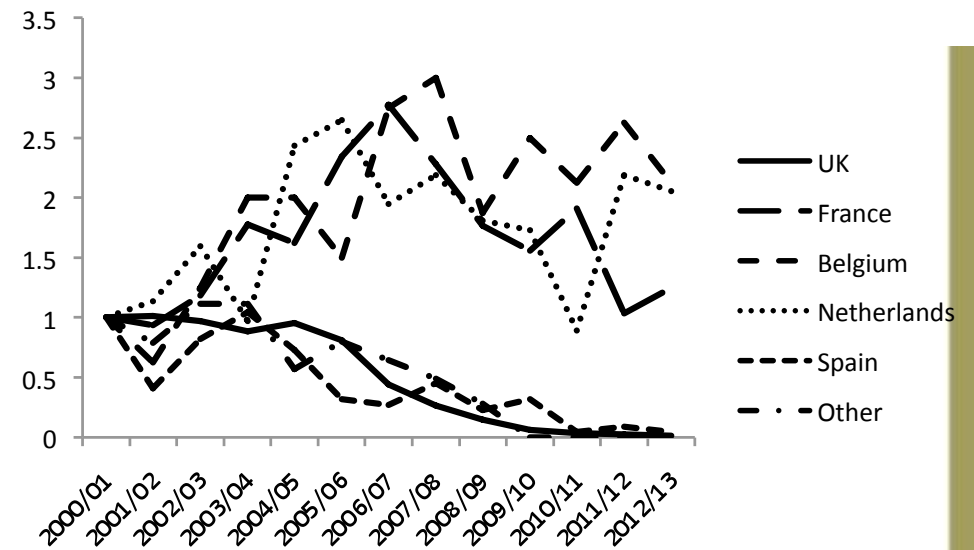
Keep an eye out...

2000

2011

To do's

- Harmonise species lists for the Belgian regions
→ action list, surveillance list
- Harmonise with list of species of EU concern
- Find structural financing for IAS monitoring through citizen science
- Perform questionnaire on data availability in Wallonia
- Develop a portal that can centralise more data sources & allows for reporting to EC system
- Continuously promote EWS system
- Integrate existing monitoring initiatives
- Continue setting up rapid response mechanisms

→ from reporting to effective EWRS

Thankies

🌀 Steering committee Early Warning System

Alain Dillen (Agentschap voor Natuur en Bos), Bart Roelandt (Agentschap voor Natuur en Bos), Bianca Veraart (Provincie Antwerpen), Chris Van Liefferinge (Agentschap voor Natuur en Bos), Maud Istasse (DG Environnement), Elke Van den Broeke (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie), Etienne Branquart (Service Public de Wallonie), Floris Verhaeghe (Agentschap voor Natuur en Bos), Gert Michiels (Hubertus Vereniging Vlaanderen), Hans De Schryver (Agentschap voor Natuur en Bos), Jan Coussement (Vlaamse Vereniging van Hengelsport Verbonden), Freddy Janssens (LIKONA, provincie Limburg), Lucas Bergmans (Agentschap voor Natuur en Bos), Nicolas Brackx (Vogelbescherming Vlaanderen), Nick Berckvens en Hans Casteels (ILVO), Olivier BECK (Brussels Instituut voor Milieubeheer), Kim de Bus (Inagro vzw), Mieke Hoogewijs (Provincie Antwerpen), Jean-Yves Paquet (Natagora), Ann-Katrien Lescrauwaet, Thomas Verleye en Nancy Fockedeij (Vlaams Instituut voor de Zee), Sonia Vanderhoeven (Belgisch Biodiversiteitsplatform), Vera Huyshauwer en Liesbeth Swillens (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen), Wiebe Lammers (Voedsel- en Waren Autoriteit, Team Invasieve exoten Nederland) en Willy Tieleman (Aviornis International vzw)

🌀 **Natuurpunt Studie vzw (Wouter Vanreusel, Jorg Lambrechts, Marc Herremans, Karin Gielen)**

🌀 **Etienne Branquart, Sonia Vanderhoeven**

🌀 **Natagora (Jean-Yves Paquet)**

🌀 **Olaf Booy & Niall Moore (UK Non-Native Species Secretariat)**